

גליון 491
שנה י"א תשפ"ב

סיפורי צדיקים

יו"ל לע"נ הרה"ח ר' הלל ז"ל בן ר' פינחס נחום המבורגר ז"ל

תורה למשפחה קיימת על האשכול לפרשת במדבר

סיפורי חז"ל

ויהי השמש קרוב לשקוע ותרדמה נפלה על אברם (ט"ו - י"ב)

תרדמה נפלה על אברהם, ובתוך אותה שינה הראה לו הקדוש ברוך הוא שעבוד מלכיות, ממשלתם ואבודם. והראה לו שעבוד מלכיות וגיהנום. והראה לו תורה וקרבנות. ואמר לו הקדוש ברוך הוא, הראיתי לך ארבע, כל זמן שישראל עוסקים בשתים, בתורה ובקרבנות, הם ניצולים משתים, מגיהנום ושעבוד מלכיות, ומצליחים. ואם פורשים משתים, הם נידונים בשתים, בגלות ובגיהנום, אבל עתיד בית המקדש ליחרב וקרבנות ליבטל. במה אתה חפץ? ישתעבדו בניך בשעבוד מלכיות או בדינה של גיהנום. והיה תמה אברהם ולא יודע מה לענות ובמה לבחור. אמר לו הקדוש ברוך הוא, ממה אתה תמה, בחר לה בשעבוד מלכיות ואל ידונו בגיהנום.

(רבותינו בעלי תוספות לך - ב"ר מד כא)

פרשת השבוע

ברע מלך סדום (י"ד - ב')

מסופר: כשהיה הרה"ק רבי יונתן אייבשיץ זיע"א ילד קטן ולמד בחדר, הצטיין בפיקחותו וחריפותו. פעם שאלו המלמד: "יונתן מה היה שמו של מלך סדום?" "ברע" השיב יונתן "ברע מלך סדום". התחכם המלמד והקשה: והלא ב"פיטום הקטורת" אנו אומרים "מלח - מלך סדומית רבע" ענה ר' יונתן מיניה וביה, כשנהפכה סדום נהפך גם שמו של המלך מ"ברע" ל"רבע".

וישמע אברם כי נשבה אחיו וגו' וירדף עד דן וגו' (י"ד - י"ד - ט"ז)

הרה"ק רבי אליהו הכהן בעל "שבט מוסר" זיע"א סיפר על אביו הרה"ק רבי אברהם שלמה האיתמרי מאיזמיר זיע"א, שהיה זהיר ומשתדל במצות פדיון שבויים, מנהג מיוחד במינו היה נוהג כל ימיו, בערבי שבתות היה מפקיד סכומים גדולים בידי הנהלת בית האסורים בתור ערבון, על מנת שזו תשחרר את האסירים היהודים למשך יום השבת, כדי שיוכלו לשבות שבתם בחזק המשפחה. כמה פעמים אירע

שהאסירים ברחו ולא חזרו לאחר השבת, והפסיד רבי אברהם שלמה את דמי העירבון שהפקיד עבורם. קרה גם כשלא היה בידו הסכום הנדרש לשחרר את האסיר, נכנס רבי אברהם שלמה במקומו וישב בבית האסורים, ואילו את האסיר שלח לשבות בביתו בשמחה ובטוב לב. אולם כשנדע בעיר דבר מאסרו של הרב רעשה וגעשה העיר, ובני הקהילה מיהרו לאסוף כסף לשחרר את רבם הגדול רבי אברהם שלמה.

ואברכה מברכיך ומקללך אאור ונבוכו בך כל משפחות האדמה (י"ב ג') פירש"י ונברכו בך אדם אומר לבנו תהא כאברהם. פעם סיפר הרה"ק בעל ה"אמרי אמת מגור" זיע"א, שאחיו בהיותו ילד, שאל את אביו הרה"ק בעל "השפת אמת" זיע"א בפסוק זה אם "ונברכו בך כל משפחות האדמה" אם כן מי אפוא היה מן המקללים? והשיב ה"שפת אמת" כמו שאנו רואים ברב עיר ובמנהיג רוחני, הגם שיש שמקללים ומבזים אותו, מכל מקום כל אחד מברך את בנו שיהיה כמו הרב.

זמני השבת

זמני יציאת השבת
ירושלים: 6:43 ת"א: 6:44 ר"ת: 7:20

פרשת לך לך

זמני כניסת השבת
ירושלים: 5:31 ת"א: 5:46

הבטיח כי היין שבבקבוק לא ייגמר

בעיר וינה המעטירה, התגורר פעם יהודי שעיסוקו היה יינן, הוא היה עושה יינות שטיבם היה מפורסם ככל הגלילות כטעימים במיוחד. מרחוק ומקרוב היו באים אליו יהודים כדי לקנות אצלו יין לצרכי שבת וחג, וכן לצרכי סעודה של מצווה. יהודי זה היה נוהג שאם ארעה ברית מילה בעיר, היה נותן לבעל הברית בקבוק יין במתנה. היין הזה היה טעים באופן מיוחד, ואלה שזכו לטעום ממנו העידו כי טעם גן עדן לו. ואם מישוהו ביקש לקנות ממנו מאותו סוג יין מיוחד ומעולה, היה מתנה תנאי שהיין ישמש רק לצרכי קידוש והבדלה. היו אנשים לא מעטים שרצו לדעת את סודו של אותו יין מיוחד במינו, אולם היינן השיב כי את הסוד הזה הוא לא יכול לגלות. בבוא הזמן כאשר היינן חיתן את בתו הצעירה, הוא ערך לכבוד המאורע סעודה כיד המלך. בתום הסעודה, כאשר מילאו שתי כוסות לברכת המזון, אחת לברכה ואחרת לשבע ברכות, שאחר כך מערבבים את היין ביניהם ונותנים לשתות ממנו לחתן ולכלה, נטל בעל השמחה בקבוק יין מאותו המין המשובח וחילק בעצמו למסובים, כולם רצו לטעום מהיין המשובח, והוא חילק וחילק בהוסיפו מהבקבוק לכוס של ברכה, והבקבוק לא התרוקן עד שאחרון הקרואים קיבל את חלקו. או אז התפוצץ לפתע הבקבוק הריק והתנפץ לרסיסים בקול רעש גדול. כל הקרואים קראו בקול רם מזל טוב! מזל טוב! כמו בשעה שחתן שובר את הכוס מתחת לחופה. רחש עבר בציבור הגדול של הקרואים שבמו עיניהם ראו את האירוע המופלא, כל העיניים היו נשואות אל בעל השמחה ממנו ציפו לשמוע הסבר על מה שקרה ולהיוודע סוף סוף את סודו של היין המיוחד במינו. היהודי היינן לא חיכה שיבקשוהו הרבה, הוא נעמד על רגליו ופתח בסיפורו המרתק:

אודה את ה' בכל לבי, פתח ואמר היינן, עד כה הודיתי לה' בלבי פנימה, אולם עתה הגיעה השעה לספר את הסוד לעדה כולה לכל הנאספים כאן, שמעו איפוא גם אתם ותראו כמו עיניכם כמה גדולים מעשי ה'. לפני שנים רבות בעת שהייתי אברך צעיר מיד אחרי החתונה, היתה פרנסתי על אומנות המילה, הייתי מוהל מומחה ומעולם לא סירבתי ולא דחיתי הזמנה, כאשר צריך היה להכניס ילד יהודי לבריתו של אברהם אבינו עליו השלום, תמיד עשיתי את מלאכתי בשמחה, הן אם בעל הברית היה עשיר והן אם היה עני מרוד שממנו לא לקחתי פרוטה אחת כשכר טרחתי. כאמור תמיד עשיתי את מעשי בוריוות ובשמחה מבלי להתחשב בטרחה ובקשיים שהיו כרוכים בדבר.

פעם אחת היה זה ערב יום כיפור בבוקר, נכנס אלי יהודי כפרי ובקשני לבוא עמו לכפר כדי למול את בנו שאשתו ילדה לפני שמונה ימים. אני שואל אותו איפה הוא גר? והוא נותן לי שם של

כפר, אני שואל אם יש לו עגלה עם סוס? והוא משיב בשלילה, אין לו, הוא בא ברגל, האם אתה יכול לשכור עגלה עם סוס? אני ממשיך לשאול, והתשובה שוב שלילית, אין לו כסף והוא בא והולך ברגל. כמה זמן הולכים? כשעה, הוא אומר חסר סבלנות, עוד שאלתי אותו אם יודע הוא שהיום ערב יום כיפור? והוא אומר באדישות גדולה שכן הוא יודע שצריך לצום, אבל זה לא עושה עליו שום רושם כי הוא צם לא אחת גם במשך השנה. ראיתי שיש לי כאן עסק עם יהודי כפרי פשוט שבפשוטים, הרהרתי ביני לביני מה עלי לעשות, מצד אחד עסק שכזה לא עלינו ולא עליכם, להיסחב רגלי במשך חצי יום הלך וחזור לכפר ובחזרה, ובקושי להגיע הביתה כשעה לפני כל נדרי, ומאידיך, מיד תפסתי את עצמי אם מודמנת לי מצווה יקרה כזו של ברית מילה דווקא בערב היום הקדוש, האם עלי לוותר עליה רק בגלל אי הנוחות שהיא כרוכה בו? אדרבה, עלי להיות שבע רצון ולהודרו. ואכן מיד אמרתי ליהודי הכפרי, בוא ונלך, מיד לקחתי את מכשירי המילה שלי ויצאתי לדרך עם היהודי, הוא צעד צעדים גדולים ומאוששים כחיל, אני בקושי נסחבתי אחריו, כבר ראיתי שאם אצלו אורכת הדרך בקצב כזה כשעה, הרי אצלי תארך שעתיים, אני מאחל לעצמי שאצליח לחזור הביתה שעה קלה לפני הסעודה המפסקת, כדי שאוכל לאכול משהו לפני הצום. היהודי הכפרי לא היה מרוצה מקצב הליכתי, בראותו כי אני הולך לאט, אמר לי כי אין לו זמן להיסחב כמו צב, הוא ילך קדימה ואני אבוא אחריו, הדרך ישרה לכפר ואין מקום לטעות. באומרו זאת הוא החיש את צעדיו ונעלם מעיני.

בהגיעי לכפר עייף ויגע, התעניינתי איפה היולדת גרה? נכנסתי לבית שבו לא היה איש וזולת היולדת עם התינוק שלה, לשאלתי איפה בעלה? השיבה האשה כי היא לא יודעת, בוודאי בעבודה, הוא אמר לי כי המוהל יסתדר בלעדיו הוסיפה. להשתוממותי לא היה גבול, לא תיארתי לעצמי שיהודי יכול להיות כה אדיש לקיום מצוות מילה של בנו, איך הוא יכול להרשות לעצמו לא להיות נוכח בברית המילה של הבן? אך לא היה לי זמן רב להרהורים, מה עושים עכשיו, איך אפשר למול תינוק בלי סנדק שיחזיק אותו על הברכיים? הרי זה סכנת נפשות. אני יוצא החוצה כדי לראות אם אפשר למצוא יהודי שיתנדב להיות סנדק, אני עומד ומחכה זמן רב, אך איני רואה יהודי לנגד העיניים, שואל שכן אם גר כאן בכפר עוד יהודי, והוא אומר שלא. נעשה לי רע על הנשמה, מחכה ומחכה אובד עצות, פי ממלמל תפילה: מי שענה לאברהם אבינו בהר המוריה הוא יעננו, מי שענה לאלהו בהר הכרמל הוא יענני.

לפתע אני מבחין מרחוק ביהודי עם תרמיל על הגב ההולך במהירות, ואני רץ לקראתו בשמחה רבה, ומבקשו להיכנס ולהיות סנדק לך הנימול, אני אומר לו כי ה' שלח אותך לכאן כדי לעזור לקיים את המצווה הגדולה למול ילד יהודי, ולא עוד אלא שיזכה להיות סנדק.

צ'ושל ונמשל

שומר פיו ולשונו

משל לאריה מלך החיות, שזה מספר ימים שכאבים תקפו אותו. כוחותיו לא עמדו לו לשחר לטרף. מוטל היה בפניו כאוב ומיוסר, כשהתיאבון ממנו והלאה. כעבור מספר ימים, כשחש מחוזק יותר, מצא את עצמו רעב באופן יוצא דופן, אך ימי המחלה והצום החלישוהו כל כך עד שלא היה בו הכוח לרדוף אחר טרף. עלה במוחו רעיון ודוני, ויצא לחפש את הקורבן הראשון. פסע הארי בין עצי היער בנחת כשארשת פניו משדרת עסקים כרגיל. מרחוק ראה חמור מתקרב והולך. "גש הנד", קרא בקול מצווה לחמור. אוזניו הארוכות של החמור הזדקפו בדריכות למשמע קולו של המלך. בברכיים כושלות התקרב אליו. "ראה, ידידי, חש אני מעט שלא בטוב. אולי תוכל להתקרב ולומר מהו הריח היוצא מפיי?" התקרב החמור מעט וריח הסירחון הנודף מפיו של האריה, שמספר ימים לא אכל, היכה באפו. "אדוני המלך, צר לי לומר לך, אך מפך נודף ריח מטריח!" האריה הזדקף באחת: "חצוף שכמותך, כך מדברים אל המלך? בן מוות אתה?" באחת התנפל על החמור ההמום ולא הותיר ממנו שריד. גמר האריה את ארוחת בשר החמור, ועדיין לא שקט רעבונו. בטנו הציקה לו. הוא פנה לחפש אחר הטרף הבא. לפתע צץ מהיכן שהוא השועל, שמאו ומתמיד התיימר להיות יועץ הסתרים של המלך. למרות שעמד מן הצד וחזה במחזה המחריד, לא חשש לחייו. נעמד לפני המלך ובחיוך ערמומי נוטף אמר: "בוקר טוב, אדוני המלך! במה אוכל לעמוד לשרותך?" המלך מחייך בחזרה ואומר: "טוב שבאת, ידידי השועל, חש אני שלא בטוב. אולי תוכל להתקרב ולומר לי מהו הריח העולה מפיי?" למותר לציין כי אחר ארוחת החמור, לא עלה מפיו של המלך ריח גן עדן, אך השועל החליט שלא ליפול במלכודת שבה נפל בעל אוזני החמור, ובחלקקות לשונו מיהר להשיב למלך כמתענג: "אה, אדוני המלך, ריח גן עדן עולה מפייך! אילו מטעמים אכלת הבוקר?" שוב הזדקף הארי ובנימה קשוחה חרץ את דינו של השועל: "בן מוות אתה על חנפנותך ושריריך!" כעבור דקות ספורות לא נותר זכר מהשועל. ועדיין קרקרה בטנו של הארי. לא שבע מארוחת החמור והשועל, וחיפש מנה אחרונה לקינוח סעודה. שוטט במעבה היער. מרחוק הבחין בכבשה קטנה ותמימה. האריה היה משוכנע שהמנה האחרונה כבר שלו. עם הכבשה בוודאי אפשר להסתדר. הרים את קולו לעבר הכבשה וקרא לה לגשת אל הוד מלכותו. הכבשה הרימה את רגליה רועדת כולה והתקרבה. "חש אני מעט שלא בטוב. אולי תוכלי לומר לי מהו הריח העולה מפיי?" הכבשה מרכינה את ראשה ולוחשת: "צר לי, אדוני המלך, לא אוכל להיענות לבקשתך, מצוננת אני ואפי סתום."

הנמשל קצר: "שומר פיו ולשונו, שומר מצרות נפשו".

(אחד המגידיים)

אך דברי לא עושים על הקבצן כל רושם, מה סנדק, איפה סנדק? הוא אומר בולזול מופגן, אני ממחר העירה, היום ערב יום כיפור ואם אגיע בזמן אוכל עוד לעשות כמה מטבעות מפדיון כפרות, אני מבקש ומתחנן וזה לא עוזר מאומה, הוא ממחר זה הפרנסה שלו, וכבר רוצה להמשיך בדרכו. אני שואל אותו כמה הוא חושב להרוויח היום מפדיון כפרות? והוא נוקב בסכום, רובל שלם, גם בשבילי היה אז רובל סכום לא קטן, למעשה זה היה כל רכושי אותו חסכתי מפי, כדי שיהיה לי כסף להיכנס לשותפות לקניית אתרוג, אבל לא היתה לי כל עצה, אלא להבטיח לקבצן חגיגית, כי בבואנו העירה אתן לו את הרובל, ובלבד שיסכים להיות הסנדק שאוכל למול את הילד.

לבסוף הוא הסכים, נכנסנו איפה הביתה והקבצן התיישב על הספסל אותו העמדתי ככיסא של אליהו, ולקח את התינוק על ברכיו, אני מלתי אותו כדת וכדין, וברוך השם הכל עבר בשלום, לאחר מכן החזרתי את הילד לאמו, ואמרתי לה שהואיל ולא היא ולא אני ולא בעלה לא יודעים איזה שם לתת לו, קראתי לו בשם אברהם, ואני מקווה כי הוא יגדל לתורה לחופה ולמעשים טובים. מבלי לאבד זמן נוסף, יצאנו לדרך בחזרה לעיר אני המוהל והסנדק, הלא הוא הקבצן שכבר הרוויח היום את הרובל שלו, כיוון שהוא הלך יותר מהר, הוא הלך קדימה והשאיר אותי הרחק מאחוריו, אני בקושי סחבתי את רגליי והגעתי הביתה שעה קלה לפני השקיעה. בהכנסתי הביתה היתה על השולחן מוכנה הסעודה המפסקת, אולם אני עוד לא הייתי במקווה כדי לטבול לפני היום הקדוש, ולא היה מספיק זמן גם לאכול וגם ללכת למקווה, עשיתי מהר חושבים והחלטתי שמוטב לי ללכת למקווה מאשר לאכול, ורק מזגתי לעצמי כוס יין מהקבוק ששמד על השולחן. באותו רגע ממש נכנס הביתה הקבצן שהסכים לשמש סנדק לתינוק שמלתי, נתתי לו את הרובל שהבטחתי לו והצעתי גם לו כוס יין, אמרתי לו שזה מגיע לו בתור סנדק. אמרנו לחיים וכן גמר חתימה טובה, והקבצן הרים את ידיו ובירך אותי שאזכה לעשות את כל המצוות בשמחה, באומרו זאת הוא גם הבטיח כי היין שבקבוק לא ייגמר, כל עוד לא אשיא את אחרון ילדי ולא נברך שבע ברכות בחתונה זו.

היין סיים את סיפורו המעניין, באומר, מאז לא ראיתי את הקבצן סנדק יותר, אולם כפי שהנכם רואים, ברכתו נתקיימה היום, כאשר זכיתי בעזרת השם להשיא את בתי הצעירה טעמנו כולנו מהיין ההוא שהספיק לכולם לפני שאול מהקבוק, שיהיה זה סימן טוב ומזל טוב לנו ולכל ישראל כל הנוכחים השיבו אמן כן יהי רצון.

צ'ין אדם לחברו

מתן בסתר

מסופר על הרה"ק רבי ישראל מסלנט וזיע"א שבימי נעוריו בסלנגי, היה יושב בעליית בית ולומד תורה, ואת מזונותיו היו שולחים לו מבית חותנו על ידי אחי אשתו נער צעיר לימים. בבוקר היה רגיל אותו נער להביא לו עוגות וקפה, פעם לחש ר' ישראל באזני הנער, שבבית המדרש יושבים עניים וקנים שקשה עליהם הלעיסה, ויש למסור להם את העוגות, ואילו הוא יכול להסתפק בפת רגילה, הוא הבין שבני ביתו לא יסכימו לזה, והתנה עם הנער שלא יגלה לאיש את הדבר. ומאז היה נוהג במשך שנים רבות למסור יום יום את עוגתו לעניים הזקנים, והוא היה ניוון בלחם שחור.

מצות גמילות חסדים בגופי

מעשה ביהודי חסיד וירא שמים, שישב כל הימים למד תורה ועסק בעבודת ה', הוא ובני ביתו חיו בעוני ובמחסור, ובנוסף לכך היו לו חמש בנות שהגיעו לפרקן ולא היה בידו כסף להשיאן. שמע היהודי שבפריס בירת צרפת חי נדבן מופלג מבית רוטשילד, המעניק סכומים ניכרים לצורכי הכנסת כלה, היה זה ר' יעקב אבי הנדיב הידוע, יצא אפוא לדרך בלב כבד, ולאחר טלטולים מרובים הגיע לפריס, ופנה לבית הכנסת שבקרבת ביתו של רוטשילד, בגמר תפילת שחרית התרוקן היכל בית הכנסת מעשרות המתפללים, ונשאר רק איש בודד שהיה מעוטף בטלית ומעוטר בתפילין ולמד תורה בשקידה רבה, עיין גם היהודי בספר קדוש וחיכה בקוצר רוח שהאיש יסיים את תלמודו, כי סבור היה שאין הוא אלא שמש בית הכנסת. משחלפה כמחצית השעה קם האיש ממקומו, ואז קרב אליו האורח וסח לו מטרת בואו לפריס, וביקשו שיראה לו את מקום מגוריו של

רוטשילד, השיב האיש לאורח אני מכיר היטב את הבית שאתה מבקש, ואני מוכן להראות לך את הדרך אל אותו בית, אולם ידוע לי שבעל הבית אינו מקבל היום אורחים, בוא אפוא אתי ואראה לך את בית רוטשילד, ומחר בבקר תתקבל בודאי על ידו בסבר פנים יפות, ואם שומרי הסף לא יסכימו להכניס אותך לתוך הבית, תציג לפניך את הכרטיס הזה שאני נותן לך, ולא יהיו לך כל קשיים בשעת הביקור.

למחרת בא החסיד לבית רוטשילד, וכאשר השומרים נמנעו מלהיכנס פנימה הציג לפניכם את הכרטיס שבידו, ומיד נפתחו לפניו דלתות הבית לרווחה והשומרים הוליכוהו בכבוד גדול אל אולם רחב ידיים, ואמרו לו לחכות לנדיב. כעבור רגעים אחדים נפתחה אחת מדלתות האולם, והיהודי נדהם כשראה לפניו את האיש שהוא נפגש עמו יום קודם בבית הכנסת, מיד הכניסו הנדיב לחדר עבודתו ואמר לו בלשון אבהית, "כל הימים אני נוהג להעניק מטבע של מאה פרנקים לצורכי הכנסת כלה, וכיון שיש לך חמש בנות שהגיעו לפרקן ראוי אתה למענק של חמש מאות פרנקים, אולם, הוסיף המארח לאחר שהייה קלה החלטתי להעניק לך אלף פרנקים נוספים, מכיון שזיכית אותי במצוה גדולה שלא זכיתי לקיים מעודי ועד היום הזה, ימים רבים אני מקיים בעזרת ה' מצות גמילות חסדים בממוני, אבל לא זכיתי משום מה לקיים מצוה גדולה זו בגופי, אתה הינך הראשון שביקשת ממני אתמול להראות לך את הדרך לביתי, וכך עלה בידי לקיים מצות גמילות חסדים בגופי, ועל כך שזיכית אותי במצוה זו הנך ראוי לתודה ולברכה כפולה ומכופלת.

תלולא דצדקיא

שבת קודש י' מרחשוון
גד בן יעקב משבטי יה (ב' אלפים - שכ"א)
הרה"ק רבי אריה לייב אויערבאך מסטאניסלוב
ב"ר מרדכי (תק"י)

יום ראשון י"א מרחשוון
משותלח בן חנוך
רחל אמנו
בנימין בן יעקב משבטי י-ה
הרה"ק רבי מנחם נחום מטשערנוביל ב"ר צבי
(תקנ"ח)
(הרה"ק רבי אברהם ב"ר יצחק מתתיהו מסלונים
(יסוד העבודה - תרמ"ד)

יום שלישי י"ג מרחשוון
הרה"ק רבי זאב וואלף קיצעס (תלמיד הבעש"ט -
תקמ"ט)

הרה"ק רבי ברוך מקאסוב ב"ר אברהם (יסוד
האמונה ועמוד העבודה - תקמ"ג)

יום רביעי י"ד מרחשוון
הרה"ק רבי אברהם אלימלך הי"ד מקארלין ב"ר
ישראל (תש"ג)

יום חמישי ט"ו מרחשוון
מתתיהו בן יוחנן כהן גדול
הרה"ק רבי צבי הירש מטשורטקוב ב"ר מאיר
מטיקטין (תקי"ד)

הרה"ק רבי לייב בעל היסורים (תקצ"ז)
הרה"ק רבי אברהם ישעיהו (חזון איש)
ב"ר שמריהו יוסף (תשי"ד)

הרה"ק רבי שמואל מדאראג (אמרי שפר) ב"ר
שרגא פייביש (תרמ"ב)

יום שישי ט"ז מרחשוון
רבי עמרם חסידיא ב"ר משה נחום - תקצ"ז)
הרה"ק רבי אלעזר מן שך ב"ר עזריאל (תשס"ב)

זכותם תגן עלינו ועל כל ישראל אמן

מצוה הלכות

מאת הרה"ג נחמיהל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודר" רמזים יוסף הדר"ס על המצוות.

המפסיק ממשנתו (ג')

א) אם צריך לדבר, יסגור הספר, כאילו סיים לימודו, ויועיל לו שיוכל להפסיק, ואחר כך יחזור ללימודו. (פלא יועץ, ערך דיבור, ספר יעלזו צדיקים, דף ק"ח)
ב) מותר להפסיק באמצע הלימוד להתבונן ביראת ה'. (נפש החיים שער ד', פרק ז')
ג) כשנצרך לדבר בזמן הלימוד, ואפשר לו לרמוז, ירמוז ולא ידבר. (ספר ובתורתו, יהגה, עמוד פ', ספר עמלה של תורה, עמוד מ"ג)

לע"נ

הרה"ק רבי צבי הירש מטשורטקוב
ב"ר מאיר מטיקטין זיע"א
נלב"ע ט"ז מרחשוון תנצב"ה

קרית קרעטשניף רחובות

טל': 052-714471 מייל: sipureitzadikim@gmail.com

לע"נ מרת ראצא ע"ה
בת הרה"ק רבי דוד משה
מקרעטשניף זיע"א
נלב"ע י"ד מרחשוון תנצב"ה